

อิทธิพลของชนิดบทความต่อความเข้าใจ ในการอ่านบทความภาษาฝรั่งเศส

Influence of Article Types on Reading Comprehension in French

สรพร เอี่ยมมงคลสกุล (Sunporn Eiammongkhonsakun)¹

นธิ ศีลวัตกุล (Nithi Sillavatkul)²

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยในระดับอุดมศึกษาที่มีความรู้ในระดับ B1-B2 ในการอ่านบทความภาษาฝรั่งเศสชนิดเชิงอภิปราย (Texte argumentatif) และชนิดให้ความรู้ (Texte informatif) การวิเคราะห์แยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ ความสามารถในการแยกชนิดบทความ และอิทธิพลของชนิดบทความที่มีต่อความเข้าใจของผู้เรียนเพราะรูปแบบการเขียนหรือวิธีการนำเสนอข้อมูลในบทความแต่ละชนิด (Types) แตกต่างกัน ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงทำการทดลองโดยให้ผู้เรียนอ่านบทความทั้ง 2 ชนิดนี้ อย่างละ 2 บทความ รวม 4 เรื่องด้วยกัน และทำแบบฝึกหัดวัดความเข้าใจเพื่อศึกษาว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจบทความชนิดใดได้มากกว่ากัน และทำการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความสามารถในการแยกชนิดบทความพร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับอิทธิพลของชนิดบทความต่อความเข้าใจบทความ ซึ่งผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าชนิดของบทความมีผลต่อแรงจูงใจในการเลือกอ่านบทความ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกอ่านบทความเชิงอภิปราย เพราะมีการนำเสนอแนวคิดที่หลากหลายและคิดว่าบทความให้ข้อมูลเป็นการให้ความคิดด้านเดียว และมีลักษณะเป็นบทความวิชาการทำให้อยากอ่านน้อยลง แต่ผลการทำแบบฝึกหัดวัดความเข้าใจบ่งบอกว่า

¹ ศูนย์การศึกษานานาชาติ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ศูนย์การศึกษานานาชาติ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชนิดของบทความไม่มีผลต่อระดับความเข้าใจ เพราะผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้คะแนนในระดับที่เท่ากัน

คำสำคัญ: บทความ, ชนิดบทความ, ความเข้าใจในการอ่าน, การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส

Abstract

This research aimed to study ability of Thai tertiary level learners of French with B1-B2 reading levels for argumentative and informative articles. The analysis method used in this research focused on 2 main points: ability to differentiate article types, and influence of article types on learners' comprehension. This is because writing or presentation styles of each article type are different. Therefore, the research team conducted an experiment by having learners read both of the article types twice, the total of 4 stories. To examine which article type the learners could comprehend better, they were also asked to do the comprehension exercises. Interviews were conducted to study ability to differentiate article types and to study opinions of the learners about the influence of article types on comprehension of the articles. The analytical findings indicated that article types resulted in motivation to select an article to read. Most learners selected argumentative articles because of various conceptual presentation styles. This made such reading interesting. The learners thought that informative articles were one-sided. Characteristics of these articles were also academic; thus, the learners were less preferred them. However, results of the comprehension exercises of the 4 articles indicated that article types did not affect the comprehension level because the learners were able to gain a score of the same level from the exercises.

Keywords: Article, Article Type, Reading Comprehension, Teaching and Learning French

บทนำ

ความเข้าใจบทความความเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่มีความหลากหลาย เป็นหนึ่งในปัญหาที่ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยประสบอยู่เป็นประจำ ความเข้าใจนี้ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ แต่เกิดจากกระบวนการทางปัญญาที่ซับซ้อนที่ผู้อ่าน เลือกรูปวิธีให้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์เพื่อตอบจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการอ่าน บทความชิ้นเดียวกัน ผู้อ่านแต่ละคนอาจเลือกกระบวนการที่ต่างกันและระดับ ความเข้าใจของแต่ละคนก็อาจไม่เท่ากันด้วย ความแตกต่างนี้เกิดจากหลายสาเหตุ ทั้งจากตัวผู้อ่านเอง ภาษา และความสอดคล้องของความรู้ที่มีอยู่กับเนื้อหาในบทความ นอกจากนี้ ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้จักชนิดของบทความที่อ่าน เพราะเป็นหนึ่งในปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการทางความคิดเพื่อทำความเข้าใจ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัย ยังพบความผิดพลาดบ่อยครั้งหลังจากที่ผู้เรียนกล่าวว่าเข้าใจบทความ ดังนั้น จึงเป็น ไปได้ที่ความเข้าใจที่ผู้สอนคาดหวังกับความเข้าใจที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการอ่าน ไม่สอดคล้องกัน ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงตั้งจุดประสงค์ 3 ข้อ เพื่อศึกษาสถานการณ์ ที่เป็นจริงในกลุ่มผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยในระดับอุดมศึกษา คือศึกษา ความสามารถของนิสิตในการแยกบทความภาษาฝรั่งเศสชนิดให้ข้อมูลและ เชิงอภิปราย ศึกษาอิทธิพลของบทความทั้ง 2 ชนิดต่อระดับความเข้าใจ และศึกษา พฤติกรรมการเลือกอ่านบทความของนิสิต เพราะทักษะการอ่านสามารถพัฒนาได้ จากการฝึกฝน ดังนั้น การส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยเลือกศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการแยกชนิดบทความและกระบวนการ ทำความเข้าใจบทความเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ได้รับซึ่งก็คือความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถของผู้เรียนในการระบุเจตนาของผู้ส่งสาร ซึ่งก็คือความสามารถ ในการระบุชนิดบทความ (Types de textes) ผู้อ่านต้องเข้าใจบทความ รู้จักสังเกต ลีลา (Style) การเขียนของผู้ส่งสารเพื่อตีความให้ได้ว่าผู้เขียนมีเจตนาอะไรในการเขียน บทความ โดยกระบวนการที่นำพาผู้อ่านไปสู่ความเข้าใจนั้นอาจมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถทางด้านภาษาของผู้เรียนแต่ละคน คณะผู้วิจัยคิดว่า กระบวนการเฉพาะบุคคลนี้ (Opérations personnelles)

มีความสำคัญและซับซ้อนมาก เป็นเรื่องที่ต้องทำการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของ
ผู้เรียน

Castellotti (2017) อธิบายไว้ว่าความเข้าใจนี้ไม่ได้หมายถึงความสามารถ
ในการจดจำหรือการเลียนแบบ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ Giasson (2011) ที่ว่า
ความเข้าใจนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากการที่ผู้อ่านถ่ายทอดข้อมูลที่สามารถจดจำได้
โดยไม่สามารถดำเนินกระบวนการอื่น ๆ ต่อได้ เช่น วิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นต้น
ความเข้าใจที่แท้จริงเกิดจากกระบวนการที่ฝึกฝนอย่างชำนาญและประสบการณ์
เพื่อสร้าง “ความรู้” ที่ถูกถ่ายทอดมาในบทความ ดังนั้น ถ้าผู้เรียนเขียนตอบ
โดยการคัดลอกบางประโยคหรือบางส่วนของบทความเท่านั้น เพื่อตอบคำถาม
หลังจากการอ่านบทความ เราจึงไม่สามารถตัดสินอย่างมั่นใจได้ว่าผู้เรียนเข้าใจ
บทความ

1. การแยกชนิดของบทความ

บทความในการเรียนการสอนหมายถึงข้อความที่ถูกถ่ายทอดมาในระบบ
ของภาษา (Trace linguistique) ทั้งข้อความเสียงและเขียนที่ผู้เรียนทำการศึกษา
(Robert, 2008, Cuq, 2003, CECR, 2011) เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์
ในสังคม (Adam, 2017) โดยมีจุดประสงค์ในการสื่อสารที่ชัดเจน (Cuq, 2003)
ที่ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจ ในงานวิจัยชิ้นนี้ คณะผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะความเข้าใจ
ของผู้เรียนต่อบทความเขียนที่แม้จะดูเหมือนเป็นเพียงตัวอักษรที่เรียงยาวเป็นบรรทัด
แต่แท้จริงแล้วภายใต้ความเหมือนนั้น มีความแตกต่างมากมายที่ผู้เรียนควรจะต้อง
รู้จักและเข้าใจความแตกต่างทางด้านโครงสร้างและจุดประสงค์การสื่อสารจาก
ความแตกต่างนี้ Giasson (2007) แยกบทความเป็น 4 ชนิด ได้แก่ บทความชนิด
เรื่องเล่า (Texte narratif) เช่น บทความเกี่ยวกับการเล่าเรื่องผจญภัยหรือเรื่อง
ในอดีต บทความชนิดคำสั่ง (Texte injonctif/ incitatif) เช่น สูตรอาหาร บทความ
ชนิดให้ข้อมูล (Texte informatif) เช่น บทความเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ป่า บทความ
เพื่อความบันเทิง (Texte poétique) เช่น บทละครต่าง ๆ นอกจากนี้ Adam (2017)
ได้เพิ่มประเภทของบทความอีก 4 ชนิด ได้แก่ บทความชนิดบรรยาย (Texte
descriptif) เช่น บทความที่บรรยายถึงสภาพสังคมในศตวรรษที่ 18 บทความ
เชิงอภิปราย (Texte argumentatif) เช่น บทความที่กล่าวถึงข้อดีข้อเสียของ

การใช้รยถยนต์สาธารณะ บทความจากการสนทนา (Texte conversationnel) เช่น บทสัมภาษณ์ และบทความการทำนาย (Texte prédictif) เช่น การพยากรณ์อากาศ

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เลือกศึกษาความเข้าใจของผู้เรียน ต่อบทความ 2 ชนิด คือบทความให้ความรู้และบทความเชิงอภิปรายเพราะเป็น ชนิดของบทความที่ผู้เรียนพบบ่อยในคู่มือการเรียน และในการสอบวัดระดับมาตรฐาน ตามกรอบมาตรฐานยุโรป (CECR, 2011) Combettes และ Tomassone (1988), Giasson (2007), Le Lay (2009) กล่าวว่าบทความชนิดนี้ให้ความรู้มีจุดประสงค์ เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้เรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น โดยผู้เขียนไม่มีเจตนาชักจูงให้ผู้อ่าน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและมีได้ต้องการมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้อ่าน แต่อย่างใดอีกด้วย ดังนั้นเนื้อหาข้อมูลจะถูกนำเสนออย่างเป็นระเบียบแบบแผน Giasson (2007) ได้ยกตัวอย่างการนำเสนอข้อมูล 5 ลักษณะ ดังนี้คือ การบรรยาย (Description) การนำเสนอเป็นรายการ (Énumération) การเปรียบเทียบ (Comparaison) การให้เหตุและผล (Cause et effet) และการชี้ปัญหาและวิธีแก้ไข (Problème et solution)

ส่วนบทความเชิงอภิปรายนั้น Combettes และ Tomassone (1988), Coirier (1991), Martin, Pellat และ Rioul (2011), Fonvielle และ Pellat (2016) กล่าวว่า เป็นบทความที่ผู้เขียนพยายามแสดงจุดยืนในเรื่องนั้น ๆ ดังนั้น จึงมีการแสดง ความคิดเห็นเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตาม อาจเป็นการนำเสนอเหตุผล ตัวเลือก ข้อโต้แย้งต่าง ๆ Martin, Pellat และ Rioul (2011) กล่าวว่าผู้อ่านจะพบคำสันธาน เช่น « mais, certes, or, donc » อยู่เสมอ ดังนั้นในการทำความเข้าใจบทความ ชนิดนี้ผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้เดิม (Connaissances antérieures) ในการอ่าน ค่อนข้างมาก เพื่อพิจารณาว่าสิ่งที่ผู้เขียนถ่ายทอดมานั้นจริงหรือไม่

2. ความเข้าใจในการอ่านบทความ

Castellotti (2017) แยกความเข้าใจออกเป็น 2 ประเภท คือ ความเข้าใจ ข้อความและความเข้าใจผู้อ่านหรือสิ่งอื่น ความเข้าใจ 2 ชนิดนี้ไม่สามารถแยก จากกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการฟังหรือการอ่านที่ภาษาถูกถ่ายทอดออกมาผ่านสื่อที่ แตกต่างกันตามที่ Cuq (2003) ได้แจกแจงไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่านเกิดจาก กระบวนการทำความเข้าใจสื่อสิ่งพิมพ์หรืออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนความเข้าใจในการฟัง

เกิดจากกระบวนการทำความเข้าใจจากเสียงที่ได้ยิน แต่ในทุกสถานการณ์การสื่อสาร ผู้รับสารจะต้องเข้าใจสารที่ถูกถ่ายทอดมา และยังต้องเข้าใจเจตนาหรือจุดประสงค์ของผู้ส่งสารที่แม้จะถูกถ่ายทอดออกมาเป็นข้อความที่มีความหมายโดยนัย (Message implicite) อีกด้วย

Falardeau (1992) คิดว่าความเข้าใจและการตีความนั้นมีความสัมพันธ์กันมากจนอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งเดียวกัน ในอีกมุมมองหนึ่ง Vandendorpe (1992) กล่าวว่า กระบวนการตีความนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านเกิดความเข้าใจ คณะผู้วิจัยเห็นด้วยกับความคิดนี้ ในกรณีที่มีความเข้าใจดังกล่าว หมายถึง ความเข้าใจภาษาหรือภาวะที่ผู้อ่านไม่มีอุปสรรคทางด้านภาษานั้นเอง (“ความเข้าใจ 1”) เพื่อจะสามารถดำเนินกระบวนการทำ “ความเข้าใจ 2” ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งก็คือข้อความและเจตนาของผู้เขียนนั่นเอง

แผนผัง 1: กระบวนการทำความเข้าใจในการอ่านบทความ

สำหรับ Tauveron (1999) ความเข้าใจเกิดขึ้นพร้อมกับกระบวนการตีความ ซึ่งกระบวนการนี้ของผู้อ่านแต่ละคนจะแตกต่างกัน เนื่องจากมีพื้นความรู้และประสบการณ์ การอ่านแตกต่างกัน สิริจิตต์ เดชอมรชัย (2013) แบ่งความรู้ดังกล่าวออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเนื้อหา และความรู้เรื่องรูปแบบการนำเสนอ บทความแต่ละประเภท (Genres textuels) เช่น แบบฟอร์มที่มีคำขึ้นต้นและคำลงท้าย บทความนั้นคือจดหมาย หรือบทความที่มีการแบ่งเป็นข้อย่อย ๆ และแต่ละข้อขึ้นต้นด้วยกริยาที่ยังไม่ได้กระจาย (Infinitif) หรืออยู่ในรูปประโยคคำสั่ง (Impératif) บทความ

นั่นก็คือคู่มือ (Mode d'emploi) ยิ่งผู้อ่านมีพื้นฐานความรู้สอดคล้องกับบทความ กระบวนการในการทำความเข้าใจก็จะมีแนวโน้มง่ายมากขึ้นเท่านั้น เช่น ระดับของภาษาที่ใช้ในบทความไม่ยากเกินไปสำหรับผู้อ่าน เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่ผู้อ่านสนใจ อยู่แล้ว และความสามารถระบุชนิด-ประเภทของบทความจากรูปแบบที่เห็นจากการนำเสนอหรือลีลาการเขียนบทความชนิดหรือประเภทนั้น ๆ ความสอดคล้องต่าง ๆ จะทำให้ความซับซ้อนของกระบวนการเชิงพุทธิปัญญา (Surcharge cognitive) ลดลง

3. กระบวนการทำความเข้าใจ

ผู้อ่านที่ได้รับการฝึกฝนจนมีความชำนาญในการอ่านจะมีเทคนิคในการอ่าน (Stratégies de lecture) ที่หลากหลาย ดังนั้นการอ่านบทความจึงไม่ได้หมายถึงการอ่านตั้งแต่ตัวแรกจนถึงตัวสุดท้ายเพียงเท่านั้น แต่หมายถึงขั้นตอนกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้อ่านใช้เพื่อทำความเข้าใจบทความให้ได้รวดเร็วและสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านมากที่สุด เช่น การสังเกตภาพประกอบเพื่อทำความเข้าใจคำอธิบาย การสร้างสมมติฐานของเนื้อเรื่องหลังจากอ่านชื่อเรื่อง การคาดเดาชนิดหรือประเภทของบทความจากรูปแบบการนำเสนอข้อความ ลีลาการเขียนความสามารถนี้พัฒนาตามประสบการณ์ที่ได้รับ (Robert, 2008) เช่น จากการฝึกอ่านบทความต่างชนิดกัน และจากการฝึกตีความข้อความที่ถูกถ่ายทอดในรูปแบบทางภาษาที่หลากหลาย

กระบวนการทำความเข้าใจบทความจะซับซ้อนมากขึ้น เมื่อเป็นการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ เช่น การอ่านบทความภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย เนื่องจากอุปสรรคของการทำความเข้าใจไม่ใช่การทำความเข้าใจผู้ส่งสารและสารหรือ “ความรู้” ที่ส่งมาเพียงเท่านั้น แต่ยังมีอุปสรรคทางด้านภาษาอีกด้วยที่ผู้อ่านต้องเผชิญก่อนเพื่อจะเข้าใจสารและผู้ส่งสาร จากประสบการณ์การสอนของคณะผู้วิจัยปัญหานี้เป็นปัญหาที่บั่นทอนกำลังใจ (Motivation) ในการฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างมากเพราะทำให้ไม่เข้าใจบทความ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่ากระบวนการทำความเข้าใจบทความต้องอาศัยทั้งทักษะทางภาษา ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน กระบวนการตีความ (Processus d'interprétation) และกลวิธีในการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจ

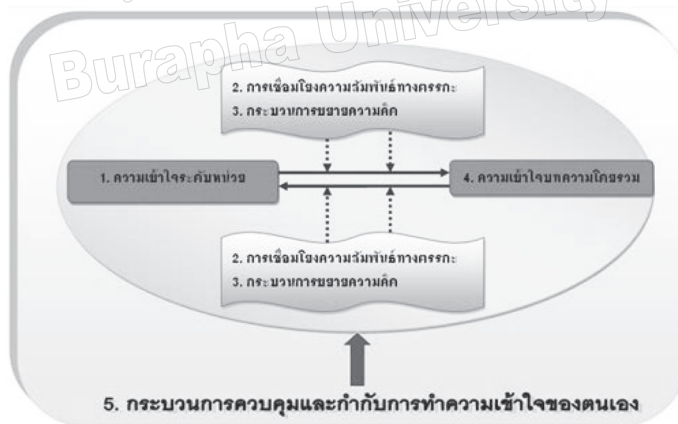
Robert (2008) และ Giasson (2011) อธิบายว่าจุดประสงค์ของกระบวนการทั้งหมดคือ เพื่อนำผู้อ่านไปสู่ความเข้าใจ Robert (2008) ซึ่งให้เห็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในบทความ คือสอนให้ผู้อ่านทำความเข้าใจจุดหนึ่งก่อนเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอีกจุดหนึ่งโดยอาศัยการตั้งสมมติฐานจากบางส่วนของบทความที่ตนเองเข้าใจแล้ว รวมทั้งความรู้ที่มีอยู่แล้วเพื่อเชื่อมโยงกับข้อความที่ถูกถ่ายทอดในบทความ กระบวนการดังกล่าวมี 2 วิธีคือ ความเข้าใจจากคำไปสู่บทความ (Processus sémasiologique) และความเข้าใจจากบทความไปสู่คำ (Processus onomasiologique)

แผนผัง 2: กระบวนการทำความเข้าใจตามความคิดของ J.-P. Robert, 2008

วิธีทำความเข้าใจสารจากหน่วยเล็กเริ่มจากคำไปหาหน่วยที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งก็คือทั้งบทความ โดยเริ่มจากที่ใหญ่กว่าคำก่อน ซึ่งก็คือวลีและประโยคเพื่อทำความเข้าใจหน่วยที่ใหญ่ขึ้นต่อไปคือย่อหน้า ในการนี้ผู้อ่านต้องเริ่มจากเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยย่อยเพื่อสร้าง “ความรู้” ในรูปแบบภาพความคิด (Images mentales) ซึ่งก็คือความเข้าใจของผู้อ่านนั่นเอง ส่วนอีกกระบวนการหนึ่งคือเริ่มจากหน่วยใหญ่ที่สุดคือบทความมาสู่คำซึ่งเป็นกระบวนการย้อนกลับของกระบวนการที่กล่าวมาในกระบวนการนี้ผู้อ่านอาศัยความเข้าใจบริบทเพื่อสร้างความหมายให้แก่หน่วยเล็ก ๆ หรือคำที่ตนกำลังสนใจอยู่ เช่น การสร้างความเข้าใจคำศัพท์เฉพาะทางที่อาจจะไม่ใช่สาขาที่ผู้อ่านเชี่ยวชาญ ซึ่งตามปกติแล้วผู้อ่านจะเริ่มจากหน่วยเล็กไปสู่หน่วยใหญ่ขึ้น และจะทำกระบวนการสลับกันต่อเมื่อพบว่าตนเองไม่เข้าใจบางจุดและใจความส่วนนั้นมีความสำคัญเพื่อตอบจุดประสงค์การอ่าน

ส่วนกระบวนการที่ Giasson (2011) เสนอมุ่งเน้นไปที่จุดที่ต้องการทำความเข้าใจว่าเป็นหน่วยเล็กหรือหน่วยใหญ่ และกระบวนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการทำความเข้าใจ รวมทั้งการควบคุมให้กระบวนการต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตรงจุดประสงค์มากที่สุด Giasson (2011) เสนอ 5 วิธี โดยผู้อ่านสามารถเลือกดำเนินการกระบวนการใดก็ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ต้องการทำความเข้าใจในขณะนั้นและจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการทำความเข้าใจบทความขึ้นเดียวกันผู้อ่านแต่ละคนอาจจะเลือกกระบวนการไม่เหมือนกัน เพราะ 5 วิธีการดังกล่าวมีเป้าหมายและวิธีการที่แตกต่างกัน ถึงอย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่า กระบวนการทั้ง 5 มีความสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่งจึงได้สร้างแผนผังเพื่ออธิบายความสัมพันธ์นั้น ดังนี้

แผนผัง 3: ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทำความเข้าใจทั้ง 5

กระบวนการทำความเข้าใจระดับหน่วยความคิด (Microprocessus) จะถูกใช้เมื่อผู้อ่านต้องการเข้าใจคำ กลุ่มคำ หรือวลี ผู้อ่านจำเป็นต้องดำเนินการกระบวนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางตรรกะระหว่างข้อความย่อย ๆ ที่เข้าใจแล้ว (Processus d'intégration) เช่น เหตุ-ผล ความขัดแย้ง ซึ่งความเข้าใจนี้จะส่งผลให้เข้าใจบทความโดยรวม (Macroprocessus) ดังนั้นกระบวนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางตรรกะคือ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความเพื่อสร้าง "ความรู้" ในรูปแบบภาพความคิด นอกจากนี้ กระบวนการขยายความคิด (Processus d'élaboration) จะถูกใช้

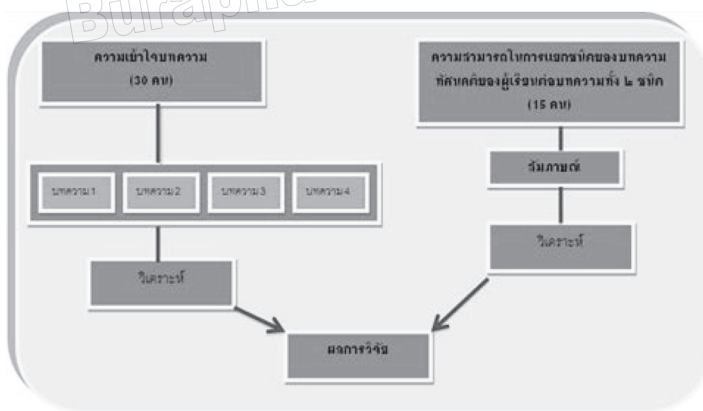
ไม่ว่าจะเป็นการทำความเข้าใจระดับหน่วยความคิด หรือความเข้าใจโดยรวมของบทความ กล่าวคือกระบวนการนี้คือการเชื่อมโยงความสอดคล้องของสารที่ถ่ายทอดมากับความรู้ที่ผู้อ่านมีอยู่แล้วเพื่อสร้างความเข้าใจ และกระบวนการสุดท้ายคือกระบวนการควบคุมและกำกับทำความเข้าใจของตนเอง (Processus métacognitifs) ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดที่คอยกำกับให้ตัวผู้อ่านเองอยู่ในขอบเขตของความรู้ ใช้หลักการและเหตุผลในการทำความเข้าใจ รวมทั้งเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมและมีประโยชน์มากที่สุด สถานการณ์นั้น ๆ ดังนั้น กระบวนการนี้จึงเป็นกระบวนการที่คอยควบคุมทุกกระบวนการทำความเข้าใจที่กล่าวมาให้ดำเนินไปตามจุดประสงค์ที่ผู้อ่านตั้งไว้นั่นเอง

4. การวัดความเข้าใจจากการอ่าน

หนึ่งในวิธีการประเมินความเข้าใจของผู้เรียน คือการมอบหมายให้ทำกิจกรรมหลังการอ่านที่มีรูปแบบแตกต่างกัน Robert (2008) ยกตัวอย่างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้คือ แบบฝึกหัดแบบตัวเลือก แบบฝึกหัดชนิดเติมคำหรือข้อความในช่องว่าง แบบฝึกหัดถาม-ตอบ การตั้งสมมติฐานก่อนการอ่านเพื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่เข้าใจหลังการอ่าน การจัดเรียงเนื้อหาก่อนหลังตามเวลาที่เกิด และการจัดกลุ่มเนื้อหา สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้คณะผู้วิจัยเลือกวัดความเข้าใจของกลุ่มประชากรศึกษาด้วยกิจกรรมชนิดถาม-ตอบ โดยคำถามที่ผู้อ่านต้องตอบนั้นสร้างขึ้นจากแนวคิดส่วนหนึ่งของ Giasson (2011) คือประเมินประสิทธิผลของกระบวนการขยายความคิดของผู้อ่านว่า ถูกต้องตามบริบทหรือไม่ และอีกส่วนหนึ่งจาก 2 วิธีการประเมินความเข้าใจตามแนวคิดของ Beacco (2007) คือการวัดความเข้าใจโดยรวม (Compréhension globale) ที่เกิดจากกระบวนการทำความเข้าใจสารทั้งหมด ดังนั้น คำตอบของคำถามจึงคือการสรุปความเข้าใจบทความทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับคำถามไม่ใช่เพียงจุดใดจุดหนึ่งและการวัดความเข้าใจเฉพาะจุด (Compréhension locale) ที่มาจากกระบวนการทำความเข้าใจระดับหน่วยความคิดที่อาจเป็นการวัดความเข้าใจโครงสร้างภาษาที่ใช้ในบทความ จึงกล่าวได้ว่าการตอบคำถามในแบบฝึกหัดวัดความเข้าใจบทความที่สร้างมาเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ทั้ง 3 ด้านที่กล่าวไปแล้วข้างต้น คือ ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเนื้อหา และความรู้เรื่องการทำเสนาบทความแต่ละชนิดเพื่อระบุเจตนาของผู้เขียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรก คือการอ่านบทความภาษาฝรั่งเศสและตอบคำถามเพื่อวัดความเข้าใจของผู้เรียน โดยคำถามเป็นภาษาฝรั่งเศส แต่เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาทางด้านภาษาในการถ่ายทอดความคิด จึงให้ผู้เรียนเขียนตอบเป็นภาษาไทย เพื่อให้ได้คำอธิบายสอดคล้องกับความเข้าใจของผู้เรียนให้มากที่สุด คณะผู้วิจัยแจกบทความให้กลุ่มประชากรศึกษานำกลับไปอ่านโดยอนุญาตให้เปิดพจนานุกรมและหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ เพราะต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจบทความมากที่สุดก่อนที่จะทำแบบฝึกทักษะเพื่อวัดความเข้าใจ และเพื่อลดปัญหาการขาดความสามารถทางด้านภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านคำศัพท์และโครงสร้างประโยค และเพื่อลดปัญหาการขาดความรู้ในเรื่องนั้น ๆ จนทำให้ไม่เข้าใจบทความ ช่วงที่สอง คือการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรเป็นรายบุคคลเป็นภาษาไทย

แผนผัง 4: ขั้นตอนการวิจัย

1. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรศึกษา คือผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทยระดับอุดมศึกษาที่มีความรู้ภาษาฝรั่งเศสตามกรอบมาตรฐานยุโรป (CECR, 2011) ในระดับ B1-B2 คณะผู้วิจัยเลือกศึกษากับกลุ่มที่มีความรู้ภาษาฝรั่งเศสในระดับนี้ เพราะความสามารถในการแยกชนิดบทความต้องอาศัยทั้งความเข้าใจบทความ และการสังเกตลีลา

การถ่ายทอดข้อมูลในบทความ ดังนั้นการเข้าใจเนื้อหาเพียงผิวเผินจึงไม่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์เพื่อรู้จักชนิดของบทความ

ช่วงที่ 1 กลุ่มประชากรศึกษา 30 คน ต้องอ่านบทความและตอบคำถาม เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านเวลา ในช่วงที่ 2 คณะผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์ผู้เรียนจำนวน 15 คน ที่มาจากการสุ่มจากกลุ่มประชากร 30 คนดังกล่าวข้างต้น เพื่อศึกษาความสามารถในการแยกชนิดของบทความ และพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างอ่านบทความ และความสนใจในการอ่านบทความให้ข้อมูลและบทความเชิงอภิปราย

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยบทความภาษาฝรั่งเศส 4 บทความ และแบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ

2.1 บทความและคำถาม

บทความทั้ง 4 บทความ ได้ถูกคัดเลือกมาจากคู่มือเรียนในระดับ B1 และ B2 (Bonenfant และ Chort, 2007, Beacco di Giura และ Beacco, 2009) ที่สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน แบ่งออกเป็นบทความให้ความรู้ (บทความที่ 1 และ 2) และบทความเชิงอภิปราย (บทความที่ 3 และ 4) แต่บทความมีคำถามเพื่อวัดความเข้าใจของผู้เรียนบทความละ 10 ข้อรวม 40 ข้อ โดยคำถามทุกข้อเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะการตีความ การตั้งคำถามของบทความชนิดให้ข้อมูล จะเน้นคำถามว่า “อะไร” ส่วนบทความเชิงอภิปรายจะเน้นคำถามว่า “เพราะอะไร” เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของชนิดบทความ ความเข้าใจบทความที่ใช้ตอบคำถามทั้งหมดวัดความเข้าใจ 3 ชนิดด้วยกัน ความเข้าใจชนิดแรกคือ ความเข้าใจภาพรวม (Compréhension globale) หมายถึง ความเข้าใจทั้งประโยคในบริบทที่นำเสนอ และสามารถสรุปความส่วนที่เกี่ยวข้องมาตอบ ดังนั้น ผู้เรียนจึงไม่สามารถตั้งคำตอบหรือคัดลอกหรือแปลส่วนใดส่วนหนึ่งของบทความมาตอบได้ ความเข้าใจชนิดที่สองคือ ความเข้าใจที่ได้จากการขยายความคิด (Processus d'élaboration) คือ ผู้เรียนต้องเข้าใจบทความแล้วคิดต่อเพื่อเดาเหตุการณ์หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และความเข้าใจเฉพาะจุดในบริบทนั้น ๆ (Compréhension locale) คือ ผู้เรียนต้องตีความคำหรือประโยคที่เป็นคำถามโดยอาศัยบริบทไม่สามารถพบในพจนานุกรม หรือแปลเฉพาะประโยคนอกบริบทเพื่อตอบคำถามได้

การตั้งคำถามขึ้นอยู่กับเนื้อหา โครงสร้างประโยคและศัพท์สำนวนที่ใช้ จึงทำให้จำนวนคำถามแยกตามชนิดของความเข้าใจมีความแตกต่างกันดังที่แสดงในตารางข้างล่างนี้

ตาราง 1 จำนวนคำถามแยกตามชนิดของความเข้าใจ

ชนิดของบทความ	จำนวนคำถาม (ข้อ)			รวม (ข้อ)
	ความเข้าใจภาพรวม	ความเข้าใจที่ได้จากการคาดการณ์	ความเข้าใจเฉพาะจุด	
บทความให้ข้อมูล	14	2	4	20
บทความเชิงอภิปราย	9	8	3	20

2.2 คำถามสัมภาษณ์

จุดประสงค์หลักในการสัมภาษณ์คือ เพื่อศึกษาความสามารถในการแยกชนิดบทความคือ ชนิดให้ข้อมูลและชนิดเชิงอภิปรายของผู้เรียน โดยคำถามจะแบ่งออกเป็น 3 ชั้น เพื่อแยกความสามารถของผู้อ่านคือ 1) ผู้อ่านสามารถระบุและแยกชนิดของบทความได้เลยโดยไม่ต้องอธิบายเพิ่มเติมใด ๆ 2) ผู้สัมภาษณ์แจ้งชนิดบทความที่เลือกมาโดยไม่ได้อธิบายลักษณะของบทความชนิดนั้น ๆ เพื่อศึกษาทัศนคติที่ผู้เรียนมีต่อบทความต่างชนิดกัน และ 3) ผู้สัมภาษณ์บอกชนิดของบทความและอธิบายลักษณะของบทความทั้ง 2 ชนิด นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยให้ผู้เรียนประเมินความเข้าใจของตนเองหลังจากอ่านบทความทั้ง 4 บทความ และประเมินความมั่นใจในการตอบคำถาม อีกทั้งพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไขในการทำ ความเข้าใจบทความ และความสนใจในการอ่านบทความทั้ง 2 ชนิด

การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อคือ ความสามารถในการแยกชนิดของบทความ ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อชนิดของบทความ การประเมินผลลัพธ์ของตนเองหลังจากทำกิจกรรม ปัญหาที่พบในการทำ ความเข้าใจและวิธีการแก้ไข อีกทั้งอิทธิพลของชนิดบทความต่อการทำความเข้าใจบทความ โดยข้อมูลที่ใช้นี้

การวิเคราะห์หัวข้อที่ 1-4 มาจากกลุ่มประชากรศึกษาช่วงที่ 2 ตามที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้แล้วก็คือ การสุ่มผู้เรียนที่ได้อ่านบทความมา 15 คน จาก 30 คน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วนข้อมูลที่ใช้อภิปรายในข้อ 5 นั้น เป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากรศึกษาทั้ง 30 คน

1. ความสามารถในการแยกชนิดของบทความ

ผู้เรียน 7 คนจาก 15 คน รู้จักชนิดของบทความและสามารถแยกชนิดของบทความได้เลย โดยไม่ต้องอธิบายเพิ่มเติม AP³ 2³, 3, 4, 5, 10, 14 และ 15 กล่าวว่าบทความที่ 1 และ 2 เป็นบทความให้ข้อมูล และบทความที่ 3 และ 4 เป็นบทความเชิงอภิปราย โดยให้เหตุผลว่าบทความที่ 1 และ 2 เป็นการแจ้งข่าวสาร คล้ายกับการเล่าเหตุการณ์ให้ทราบ ไม่มีการแสดงความคิดเห็นเหมือนกับการอ่านข่าว ซึ่งตรงกับคำอธิบายของ Combettes และ Tomassone (1988), Giasson (2007), Le Lay (2009), Coirier (1991), Martin, Pellat และ Rioul (2011), Fonvielle และ Pellat (2016) ส่วนบทความที่ 3 และ 4 มีการแสดงความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ มีการโต้แย้งกันในบรรดา 15 คน มีเพียง 2 คน เท่านั้นที่ไม่สามารถแยกบทความทั้ง 4 ชิ้น ตามชนิดของบทความได้แม้จะได้แจ้งชนิดและอธิบายลักษณะแล้วก็ตาม โดย AP 1 คิดว่าบทความที่ 1, 3 และ 4 เป็นบทความเชิงอภิปรายและบทความที่ 2 เป็นบทความให้ข้อมูลแต่ไม่สามารถอธิบายได้ว่า เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น และ AP 6 กล่าวว่า ไม่สามารถแยกชนิดบทความได้เพราะไม่เข้าใจเนื้อหาของบทความ

ผู้ที่สามารถแยกได้ในขั้นที่ 2 คือ AP 8 และ AP 9 ซึ่งจริงแล้ว ๆ AP 9 สามารถแยกและอธิบายความแตกต่างของบทความทั้ง 2 ชนิด ได้ตั้งแต่ขั้นที่ 1 แต่ไม่สามารถระบุชื่อชนิดของบทความได้ นอกจากนี้ AP 9 ยังให้เหตุผลที่ทำให้รู้ว่าบทความที่ 3 และ 4 เป็นบทความเชิงอภิปรายอีกว่า เพราะมีเครื่องหมายคำพูดมากมาย ส่วน AP 8 ในขั้นแรกให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์เนื้อหาว่าเป็นวิชาการหรือไม่ ซึ่งไม่จำเป็นต่อการแยกชนิดของบทความ ส่วนอีก 4 คน ที่สามารถระบุชนิดของบทความได้ในขั้นที่ 3 นั้น มีเหตุผลแตกต่างกันออกไป AP 7 สามารถระบุ

³ Apprenant (AP) คือผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ตัวเลข คือ การระบุผู้เรียนว่าเป็นคนที่เท่าไรโดยการสุ่มตามลำดับ

ความเหมือนและแตกต่างของบทความชนิดให้ข้อมูลได้ในขั้นที่ 2 แต่ไม่รู้จักบทความชนิดเชิงอภิปราย จึงต้องอาศัยคำอธิบายในขั้นที่ 3 เพื่อแยกกลุ่มชนิดบทความได้อย่างถูกต้อง ส่วน AP 11, 12 และ 13 กล่าวถึงลักษณะของบทความให้ข้อมูลและบทความเชิงอภิปราย แต่ไม่สามารถระบุชื่อชนิดของบทความเช่นกันขณะที่การจัดกลุ่มบทความและยังมีความสับสนอยู่บ้าง แต่หลังจากรับฟังการอธิบายชนิดและแจ้งชื่อชนิดของบทความจากผู้สัมภาษณ์ก็สามารถจัดกลุ่มบทความได้ถูกต้อง

2. ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อชนิดของบทความ

คณะผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้เรียน 2 ประเด็นหลัก ๆ ด้วยกันคือ ความยากง่ายของบทความทั้ง 2 ชนิดและความชอบส่วนตัวในการอ่านบทความ ร้อยละ 80 ของผู้ให้สัมภาษณ์เลือกอ่านบทความเชิงอภิปรายเพราะชอบรับรู้ความคิดเห็นที่หลากหลายที่อาจมีการขัดแย้งกันบ้างตามที่ Coirier (1999), Martin, Pellat และ Rioul (2011), Fonvielle และ Pellat (2016) ได้กล่าวไว้ ผู้เรียนคิดว่าความขัดแย้งนี้ทำให้ได้ใช้ความคิดวิเคราะห์และเป็นการเปิดโลกทัศน์ทำให้รู้สึกสนุก ไม่เบื่อ และอาจมีอารมณ์ร่วมตาม ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของบทความชนิดนี้ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้อธิบายไว้ ส่วนเหตุผลที่ทำให้ผู้เรียนเลือกอ่านบทความชนิดให้ข้อมูลนั้น AP 1, 8 และ 11 กล่าวว่า เพราะเป็นการให้ข้อมูลทางเดียวจึงทำความเข้าใจได้ง่ายกว่า ไม่ต้องตีความวิเคราะห์และแยกแยะความคิดเห็นที่อาจไม่สอดคล้องกัน

ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้เรียนร้อยละ 60 มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าบทความเชิงอภิปรายทำความเข้าใจได้ยากกว่าบทความให้ความรู้ เพราะต้องคิดวิเคราะห์มากกว่า เนื่องจากมีการนำเสนอข้อมูลหลายด้าน หลายประเด็น อาจจะต้องคิดว่าเราเห็นด้วยหรือไม่เสนอ ซึ่งการนำเสนอที่ซับซ้อนนี้อาจจะทำให้ไม่เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนก็เป็นได้ คำกล่าวนี้ยืนยันว่าผู้อ่านเข้าใจลักษณะของบทความเชิงอภิปรายในทางตรงกันข้ามร้อยละ 40 คิดว่าบทความให้ข้อมูลเข้าใจได้ยากกว่าโดย AP 7, 8, 10, 13, 14 และ 15 มีความเห็นเช่นเดียวกันว่าเพราะเป็นเพียงการนำเสนอเรื่องราวเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ คำตอบของการสัมภาษณ์ทำให้คณะผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนค่อนข้างมีทัศนคติที่ผิดต่อบทความชนิดนี้จากคำอธิบายของ AP 7 และ 8 ที่ว่า “บทความให้ข้อมูลเป็นทางการและมีความเป็นวิชาการสูงมาก” ซึ่งจริง ๆ แล้วไม่ได้เป็นเช่นนั้น

3. การประเมินความสามารถของตนเองหลังจากทำกิจกรรม

หลังจากอ่านบทความทั้ง 4 บทความแล้ว คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ โดยกรให้ผู้เรียน 15 คน ประเมินตนเอง 2 ด้าน คือ ความเข้าใจในบทความ และความมั่นใจในการตอบคำถาม โดยการเรียงลำดับบทความจากมากที่สุดไปน้อยสุด ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลส่วนที่มากที่สุดและน้อยที่สุดมานำเสนอเท่านั้น

ตาราง 2 ลำดับความเข้าใจ-ความมั่นใจในการอ่านและตอบคำถาม

ชนิดของบทความ	บทความ	ความเข้าใจบทความ (คน)		ความมั่นใจในการตอบคำถาม (คน)	
		มากที่สุด	น้อยสุด	มากที่สุด	น้อยสุด
บทความให้ความรู้	1	8	2	9	1
	2	3	0	0	1
บทความเชิงอภิปราย	3	3	3	4	3
	4	1	10	2	10
รวม		15	15	15	15

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความเห็นร่วมกันว่าเข้าใจบทความเรื่องที่ 1 มากที่สุด และมั่นใจในการตอบคำถามบทความนี้มากที่สุดด้วย ซึ่งเป็นบทความให้ข้อมูล แต่ในทางตรงกันข้ามผู้เรียนมีอุปสรรคและไม่มั่นใจในการอ่านบทความเรื่องที่ 4 มากที่สุด คณะผู้วิจัยคิดว่า ผลลัพธ์ที่ได้นี้น่าสนใจอย่างมาก เนื่องจากผลสรุปความคิดเห็นเบื้องต้นในหัวข้อ “ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อชนิดของบทความ” ผู้เรียนเกินกว่าร้อยละ 50 กล่าวว่า ชอบอ่านบทความเชิงอภิปรายเนื่องจากทำความเข้าใจได้ง่ายกว่า แต่เมื่อได้อ่านบทความทั้ง 2 ชนิดนี้จริง ๆ ผู้เรียนกลับมีความเห็นตรงกันว่า บทความให้ข้อมูลทำความเข้าใจง่ายกว่าทำให้มั่นใจในการตอบคำถามวัดความเข้าใจมากกว่า ดังนั้น จึงอาจมีตัวแปรอื่นที่มีผลต่อแรงจูงใจและความสามารถในการอ่าน เช่น ภาษา เนื้อหาของบทความ เงื่อนไขในการอ่าน เวลาในการเตรียมตัว เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าทำการศึกษาเชิงลึกต่อไปอย่างยิ่ง

เหตุผลหรือปัจจัยที่ส่งเสริมความเข้าใจที่ทำให้ผู้เรียนประเมินตนเองว่าเข้าใจการอ่านบทความภาษาฝรั่งเศสมากที่สุดโดยไม่ได้แยกชนิดของบทความ มีดังนี้คือ

เนื้อหาล้วน หัวข้อเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เขียนใช้คำศัพท์ที่พบบ่อยและมีความหมายตรงตัว โครงสร้างประโยคไม่ซับซ้อน และที่สำคัญคือ ผู้เรียนต้องมีเวลาเตรียมตัวในการแปล และหาข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นประโยชน์ในการตีความ บัจจัยต่าง ๆ นี่น่าจะมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการฝึกทักษะการอ่านร่วมกับชนิดของ บทความที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนบัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนมั่นใจว่าตอบคำถามได้ ตรงประเด็นคือ ความเข้าใจบทความ ความสามารถในการแปลคำถามได้อย่างถูกต้อง คำถามที่ต้องนำมาตอบอยู่ในบทความโดยไม่ต้องวิเคราะห์ซับซ้อน และที่น่าสนใจคือ ความสอดคล้องของความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

4. ปัญหาที่พบในการทำความเข้าใจและวิธีการแก้ไข

ชนิดของบทความไม่มีผลต่อความหลากหลายของปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีปัญหาเดียวกันในการอ่านบทความทั้ง 2 ชนิด โดยปัญหาหลักที่ผู้เรียน กล่าวถึงมากที่สุดคือ การไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ ซึ่งบางกรณีอาจจะสามารถแก้ไขได้ โดยการเปิดพจนานุกรม แต่ถ้าเป็นคำศัพท์เฉพาะทางอาจจะต้องมีการค้นคว้า มากยิ่งขึ้น เช่น การหาความหมายเป็นรูปภาพ ซึ่งคณะผู้วิจัยคิดว่าเป็นแนวทางที่ดี เพราะการอธิบายคำบางคำด้วยการเขียนบรรยายอาจจะไม่ค่อยสื่อความเท่าไร แต่ถ้าเห็นเป็นรูปภาพอาจจะเข้าใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนหลายคนหาข้อมูล ที่เกี่ยวกับหัวข้อนั้น ๆ เพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ตเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจทำให้ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการค้นหาคำรู้เพิ่มเติมด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร และฝึกทักษะ การอ่านเพิ่มขึ้นจากที่ได้รับมอบหมายไป ไม่ว่าจะเป็ภาษาแม่หรือภาษาต่างประเทศ ก็ตาม ผู้เรียนบางคนกล่าวว่าเมื่อไม่เข้าใจคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส บางครั้งจะหาคำศัพท์ ที่เหมือนกันในภาษาอังกฤษ โดยคาดหวังว่าจะพบคำอธิบายที่ละเอียดหรือเข้าใจ ได้ง่ายกว่าภาษาฝรั่งเศส ดังนั้น จึงมีการเชื่อมโยงกันระหว่างภาษาต่างประเทศที่ 1 (ภาษาอังกฤษ) และภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาฝรั่งเศส)

ปัญหาด้านคำศัพท์ที่ดูเหมือนผู้เรียนจะวิตกกังวลมากและส่งผลต่อ ความเข้าใจบทความมากที่สุดก็คือ การตีความคำศัพท์ในบริบทเพื่อแปลบทความ ผู้เรียนกล่าวว่ารู้สึกสับสนและไม่สามารถวิเคราะห์บริบทเพื่อรู้ความหมายของคำ ในสถานการณ์นั้นในกรณีที่ไม่สามารถแปลได้ AP 3 และ AP 6 กล่าวว่ก็ข้ามไปเลย คณะผู้วิจัยคิดว่าในทางปฏิบัติวิธีการข้ามก็เป็นเทคนิคหนึ่งที่ทำได้ แต่ผู้อ่านต้องมี

ทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อเสาะหาความหมายจากบริบทรอบข้างต่อไป หรือกระบวนการทำความเข้าใจระดับหน่วยความคิด (Giasson, 2011 และ Rebert, 2008) หนึ่งในวิธีการแก้ปัญหาของผู้เรียนที่คณะผู้วิจัยคิดว่า น่าจะได้นำมาพูดถึงก็คือ การถามเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้เรียนกล่าวว่าเมื่อแปลไม่ได้ก็จะถามเพื่อนที่คิดว่าเก่งกว่าตนเองแล้วแปลตามที่เพื่อนบอก คณะผู้วิจัยคิดว่า การนำปัญหาที่พบบ่อยมาปรึกษากันเป็นเรื่องที่ดี แต่การเชื่อเพื่อนโดยไม่คิดวิเคราะห์หาเหตุและผลร่วมกันนั้น ไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ถูกต้อง เพราะผู้เรียนที่ไม่รู้จักศัพท์ก็จะได้ไม่ฝึกทักษะ และที่สำคัญคือผู้เรียนจะมั่นใจได้อย่างไรว่าเพื่อนคนนั้นคิดถูก ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ผลการทำแบบฝึกทักษะวัดความเข้าใจของผู้เรียนจะออกมาคล้าย ๆ กัน เนื่องจากการพูดคุยและเชื่อกันต่อ ๆ มา

ปัญหาที่สองที่น่าสนใจคือ การแปลซึ่งส่วนหนึ่งมีผลจากการที่ผู้เรียนไม่รู้ศัพท์ กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนไม่สามารถแปลศัพท์ได้ถูกต้อง จึงทำให้ความเข้าใจบทความในส่วนนั้นคลาดเคลื่อนไป เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้หลายจุด ทำให้ไม่เข้าใจบทความโดยรวม นอกจากนี้แม้จะรู้ความหมายของศัพท์จากการเปิดพจนานุกรม แต่ถ้าไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำศัพท์กับบริบทได้ ก็ไม่สามารถเข้าใจบทความได้เช่นกันซึ่งก็คือ กระบวนการขยายความคิด (Giasson, 2011 และ Rebert, 2008) AP 9, 13 และ 14 มีความเห็นร่วมกันว่า สามารถแปลได้เพียงบางช่วงทำให้ไม่สามารถสรุปความได้ AP 8, 9, 12 และ 15 เสริมว่าความเข้าใจเช่นนี้ ทำให้ไม่สามารถรู้จุดประสงค์ของบทความและรู้ใจความหลักที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ดังนั้น จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นความเข้าใจบทความเนื่องจากเป็นความเข้าใจศัพท์นอกบริบทนั่นเองผู้เรียนจำนวนมากที่ประสบปัญหานี้มีทางออกคือการถามเพื่อน ซึ่งเป็นการเน้นย้ำอีกว่าเพราะเหตุใดระดับคะแนนรายบุคคลจึงเกาะกลุ่มกันมาก กล่าวคือ เมื่อผู้ที่ถูกคิดว่า “เก่ง” หรือ “ผู้ชี้แนะ” กระจายสิ่งที่ตนแปลแก่เพื่อนคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะถูกหรือผิดความเข้าใจบทความเช่นนั้นก็จะถูกถ่ายทอดออกมาจากผู้เรียนคนอื่น ๆ ด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ขาดทักษะการวิเคราะห์และจุดยืนของตนเอง

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคที่อาจจะซับซ้อนและไวยากรณ์ที่ไม่คุ้นเคย ผู้เรียนแก้ไขปัญหาโดยการพยายามแยกประโยคออก

เป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ AP 4 เล่าว่าตนเองเริ่มจากการหา
กริยา แล้วค่อยวิเคราะห์หว่าอะไรคือส่วนขยายต่าง ๆ นอกจากนี้ AP 4 ยังแบ่งปัน
ประสบการณ์ว่า บางครั้งเมื่อไม่รู้โครงสร้างของกริยาก็ก็นึกพจนานุกรมฝรั่งเศส-ฝรั่งเศส
เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป ทั้งนี้คณะผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญกับ
ไวยากรณ์นี้น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับคำศัพท์ต่าง ๆ หลายครั้งผู้เรียนรู้จักคำศัพท์
แต่สาเหตุที่ไม่สามารถแปลได้เข้าใจก็เนื่องมาจากความไม่เข้าใจไวยากรณ์ เช่น
การแปลคำคุณศัพท์หรือคำกริยาเป็นคำนาม การวางส่วนขยายผิดตำแหน่ง ก็ทำให้
การแปลนั้นไม่สื่อความ ซึ่งผู้เรียนไม่ได้ตระหนักถึงสาเหตุนี้และคิดว่าความไม่เข้าใจนี้
เกิดจากการไม่รู้ศัพท์ ดังนั้นในการเรียนการสอนอ่านบทความ ผู้สอนควรชี้ให้ผู้เรียน
เห็นความสำคัญของหลักไวยากรณ์ในการแปลด้วย

5. อิทธิพลของชนิดบทความต่อความเข้าใจบทความ

หลังจากศึกษาข้อมูลที่ได้รับเป็นที่น่าตกใจและน่ากังวลเป็นอย่างมากที่
ความเข้าใจบทความทั้ง 2 ชนิด มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 คือ บทความเชิงอภิปราย
ร้อยละ 25.16 และบทความให้ความรู้ร้อยละ 30.33 และค่าเฉลี่ยของความเข้าใจ
ทั้ง 4 บทความรวมกัน คือร้อยละ 27.75 เพียงเท่านั้น แม้ผู้เรียนจะได้เตรียมตัว
มาก่อนก็ตาม ทั้งเรื่องความสามารถทางภาษาและความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องอ่าน
สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนตอบผิดเป็นจำนวนมาก นอกจากความไม่เข้าใจบทความแล้ว
ยังสืบเนื่องจากการไม่เข้าใจคำถามที่เป็นภาษาฝรั่งเศส การขาดความชัดเจนนี้
เป็นตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจที่อาจทำให้ผู้เรียนตอบคำถามผิดแม้จริง ๆ แล้วอาจจะ
เข้าใจบทความก็ตาม ดังนั้นคณะผู้วิจัยคิดว่าควรทำการศึกษาเรื่องนี้ในอนาคต
เพื่อทราบปัญหาที่แท้จริงของผู้เรียนในการทำแบบฝึกทักษะวัดความเข้าใจบทความ
ในรูปแบบการถาม-ตอบเช่นนี้

นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้รับ ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าใจบทความเชิงอภิปราย
มากกว่าบทความให้ข้อมูล และชนิดของบทความไม่มีผลต่อชนิดความเข้าใจทั้ง
3 ชนิด คือ ความเข้าใจในภาพรวม ความเข้าใจที่ได้จากกระบวนการขยายความคิด
และความเข้าใจเฉพาะจุด เนื่องจากในบทความชนิดเดียวกันไม่มีร้อยละของ
ความเข้าใจชนิดใดสูงอย่างมีนัยยะสำคัญร่วมกันเลย ดังนั้น ความเข้าใจของผู้เรียน
น่าจะขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสนใจและความรู้ที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับเนื้อหา

ของบทความ ความซับซ้อนของศัพท์และโครงสร้างภาษาที่ใช้ ความสามารถในการตีความ การเชื่อมโยงความคิดเวลาที่ใช้ในการอ่านก่อนทำแบบฝึกวัดความเข้าใจ เป็นต้น แต่ถ้าคิดร้อยละของความเข้าใจทั้ง 3 ชนิด รวมกันทั้ง 4 บทความ จะเห็นได้ว่า ร้อยละของความเข้าใจภาพรวมและความเข้าใจที่ได้จากกระบวนการขยายความคิดใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 25.80 และ ร้อยละ 27 ส่วนคำถามที่วัดความเข้าใจเฉพาะจุดที่ผู้เรียนตอบถูกต้องมีเพียงร้อยละ 17.14 เพียงเท่านั้น ค่าร้อยละที่น้อยที่สุดนี้ เป็นการยืนยันจุดอ่อนของผู้เรียนตามที่คุณเรียนวัดกั่วงวลคือ ผู้เรียนยังขาดทักษะการตีความเพื่อเข้าใจคำศัพท์ในบริบทจริง

ตาราง 3 ร้อยละของความเข้าใจ

ชนิดของบทความ	บทความ	ร้อยละของความเข้าใจ			ร้อยละของความเข้าใจทั้ง 3 ชนิด
		ความเข้าใจภาพรวม	ความเข้าใจที่ได้จากการขยายความคิด	ความเข้าใจเฉพาะจุด	
ให้ข้อมูล	บทความที่ 1	32.92	ไม่มีคำถาม	35.00	33.33
	บทความที่ 2	13.33	23.33	21.67	14.00
	บทความที่ 1 และ 2				25.16
เชิงอภิปราย	บทความที่ 3	41.67	25.00	3.33	27.33
	บทความที่ 4	32.67	51.50	ไม่มีคำถาม	33.33
	บทความที่ 3 และ 4				30.33
ทั้ง 2 ชนิด	บทความที่ 1-4	25.80	27.00	17.14	27.75

สรุป

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าชนิดของบทความไม่มีผลต่อชนิดความเข้าใจอย่างมีนัยยะสำคัญ แต่ปัจจัยทางด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์มีผลต่อกระบวนการทำความเข้าใจเป็นอย่างมาก ผู้เรียนส่วนมากมีความเข้าใจลักษณะโครงสร้างของบทความทั้ง 2 ชนิด มีเพียงกลุ่มน้อยที่ยังขาดความรู้เรื่องนี้ เพราะอาจจะยังขาดประสบการณ์การอ่านที่มากพอ ความชอบอ่านบทความเชิงอภิปราย

มากกว่าแสดงให้เห็นถึงความใฝ่รู้ของผู้เรียน ผู้เรียนส่วนมากเป็นบุคคลที่เปิดใจรับรู้ และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้เรียนจึงน่าจะมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 ในกระบวนการทำความเข้าใจบทความสิ่งที่ ผู้เรียนจำนวนมากมองข้ามไปขณะแปลบทความก็คือ ความรู้เรื่องไวยากรณ์และความสำคัญของบริบท ผู้เรียนส่วนใหญ่คิดแต่เพียงว่าต้องแปลศัพท์ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทยให้ได้ โดยลืมไปว่า การหาคำศัพท์จากพจนานุกรมนั้นในบางกรณีไม่เพียงพอหรืออาจจะไม่สามารถนำคำแปลนั้นมาใช้ได้เลย ดังนั้นการสร้างนิสัยหรือความเคยชินในการแปลที่เกิดจากความเข้าใจบริบทก็เป็นเรื่องที่ต้องปลูกฝังให้แก่ผู้เรียนต่อไป

ผลสรุปความคิดเห็นเรื่องการประเมินตนเองชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่มีความสำคัญ และจำเป็นเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ อย่างยั่งยืน ผู้เรียนควรมีใจรัก มีทัศนคติที่ดีกล้าคิดและแสดงความคิดเห็นบนฐานของเหตุ-ผล และพร้อมฝึกทักษะนี้ไม่ว่าจะในภาษาแม่หรือภาษาต่างประเทศก็ตาม นอกจากนี้ ผู้เรียนควรมีความพร้อมทั้งด้านทักษะการอ่านและจิตใจในการเผชิญกับสถานการณ์ที่อาจมีอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการอ่าน ลดการคาดหวังที่จะฝึกอ่านแต่ในบริบทที่เอื้อให้กระบวนการอ่านผ่านไปได้อย่างราบรื่นเพียงเท่านั้น ผู้เรียนควรคิดว่า อุปสรรคที่พบบนนั้นคือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ รวมทั้งส่งเสริมประสบการณ์ของตนเองและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นอกจากนี้ การศึกษาพฤติกรรมกรรมการฟังพาหรือการเชื่อเพื่อนที่ถูกต้องว่า “เก่ง” ก็น่าสนใจในการศึกษาต่อไป เพราะกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีอิทธิพลต่อเพื่อร่วมชั้นเรียนเป็นอย่างมาก

รายการอ้างอิง

- Adam, J.M. (2005). *La linguistique textuelle*. Paris: Armand Colin.
- Adam, J.M. (2017). *Les textes: types et prototypes* (4ème édition). Paris: Armand Colin.
- Beacco, J.-C. (2007). *L'approche par compétences dans l'enseignement des langues: Enseigner à partir du Cadre européen commun de référence pour les langues*. Paris: Didier.
- Beacco di Giura, M. et Beacco, J.-C. (2009). *Alors ? Niveau B1 : Méthode de français fondée Sur l'approche par compétences*. Paris: Didier.
- Castellotti, V. (2017). *Pour une didactique de l'appropriation, diversité, compréhension, relation*. Paris: Didier.
- Coirier, P. (1991). *Production of argumentative discourse: the textual function of statements considered important by the speaker*. *Advances in Psychology*, vol.79, 363-374.
- Combettes, B. et Tomassone, R. (1988). *Le texte informatif*. Bruxelles: De Boeck
- Cuq, J.-P. (2003). *Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde*. Paris: CLE international
- Cuq, J.-P. et Gruca, I. (2008). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Grenoble: Presse universitaire de Grenoble.
- Dollez, C. & Pons, S. (2007). *Alter ego 4: Méthode de français*. Paris: Hachette.
- Falardeau, E. (2003). *Compréhension et interprétation: deux composantes complémentaires de la lecture littéraire*, *Revue des sciences de l'éducation*, vol 29, 673-694
- Fonvielle, S. et Pellat, J.-C. (2016). *Le Grevisse de l'enseignant*. Paris: MARNARD
- Giasson, J. (2011). *La compréhension en lecture*. Bruxelles: De Boeck.
- Le Ley, Y. (2009). *Savoir rédiger*. Paris: Larousse.

- Pellat, J.-C., Riegel, M. et Rioul, R. (2012). *Grammaire méthodique du français*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Robert, J.-P. (2008). *Dictionnaire pratique de didactique du FLE*. Paris: Editions Ophrys.
- Siouffi, G. et Raemdonck, D.V. (2012). *100 fiches pour comprendre la linguistique*. Paris: Bréal.
- Tauveron, C. (1999). *Comprendre et interpréter le littéraire à l'école: du texte réticent au texte proliférant*, Repères, vol. 10, 9-38.
- Vanderdorpe, C. (1992). Comprendre et interpréter. In C. Préfontaine et M. Lebrun (dir.), *La lecture et l'écriture. Enseignement et apprentissage*, Montréal: Les Editions logiques, 159-182.
- สิริจิตต์ เดชอมรชัย. (2013). *การสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.